



## Bilag 1

### Status for indsatser under Øget Sundhed for Børn 2020

19. november 2020

Sagsnummer  
2020-0839589

Dokumentnummer  
2020-0839589-2

De syv indsatser under bevillingen Øget Sundhed for Børn kan opdeles i følgende temaer: overvægt og sund mad, bevægelse, alkohol- og festkultur, en god start på forældreskabet samt sundhedsdata. I det følgende præsenteres status for indsatserne.

#### Overvægt og sund mad

1) Specialiseret tilbud til børn og unge med svær overvægt i Center for Børn og Unges Sundhed

Københavns Kommunes specialiserede tilbud til børn og unge med svær overvægt er forankret i Sundheds- og Omsorgsforvaltningen under Center for Børn og Unges Sundhed. Tilbuddet er målrettet børn mellem 2 og 16 år med svær overvægt. Et forløb i centret består af flere elementer, herunder familiesamtaler samt kost- og motionsaktiviteter

Der er på nuværende tidspunkt opstartet nye forløb for 144 familier i centret i 2020, og der følges i alt ca. 500 børn i centret. Opstart af nye forløb er lavere end tidligere år (226 familier i 2019 og 233 familier i 2018), hvilket skyldes Covid-19, idet der ikke var opstart af nye børn i hjemsendelsesperioden, og antallet af henvisninger har efterfølgende også været lavere end tidligere år.

Da det i hjemsendelsesperioden ikke var muligt at afholde samtaler med familierne med fysisk fremmøde, har familierne fået tilbudt samtaler via telefon om, hvordan de kan hjælpe deres børn med at spise sundt og få bevæget sig. Grundet den særlige situation og familiernes udsathed har medarbejderne i samme samtale tilbudt rådgivning om trivsel i familien. Der er lavet filmopslag til centrets facebookside med forslag til nemme motionsaktiviteter under nedlukningen og et filmopslag med opfordring til at kontakte centret, hvis man har spørgsmål til sit barns trivsel under nedlukningen.

I forlængelse af Covid-situationen fik Københavns Kommune midler fra staten til at sikre et bredt udbud af sommeraktiviteter til børn og unge i skolernes sommerferie i 2020. Sundheds- og omsorgsforvaltningen indgik i den forbindelse i et samarbejde med Kultur- og

Center for Sundhed og  
Forebyggelse  
Afdeling for Strategisk  
Folkesundhed  
Sjællandsgade 40, Bygning H, 3.  
sal  
2200 København N

EAN-nummer  
5798009290359

www.kk.dk

Fritidsforvaltningen og fik tildelt 85.000 kr. til afholdelse af særlige aktiviteter til børn med svær overvægt i Center for Børn og Unges Sundhed.

Aktiviteterne bestod af daglige tilbud om motion til børnene samt andre fællesaktiviteter. Som en del af sommerferiepakken blev der udbudt særlige svømmehold til børn med svær overvægt, der er tilknyttet et forløb i centret. Det viste sig at være en stor succes, og Københavns Svømmeklub har i forlængelse af erfaringer fra sommeren besluttet at tilbyde særlige svømmehold for børn med svær overvægt, som er i forløb i centret. I første omgang tilbydes der to hold, som er fyldt op, og der er venteliste til de kommende hold.

Sundheds- og Omsorgsforvaltningen arbejder på en evaluering af indsatsen til børn med svær overvægt og deres familier. Forvaltningen er i dialog med Aalborg Universitet og Steno Diabetes Center om evalueringen, der både skal måle på effekten for børnene og sætte fokus på læring og udvikling af indsatsen. Processen for evalueringen har grundet Covid-19 trukket ud, men det forventes, at evalueringresultaterne kan forelægges udvalgene i forbindelse med den årlige status for indsatserne under Øget Sundhed for Børn i 2022.

- 2) Vejen til Sund vægt: Den tidlige forebyggende opsporende og opfølgende indsats i sundhedsplejen til børn med overvægt  
 Vejen til Sund Vægt er Københavns Kommunes indsats for at styrke den tidlige og forebyggende indsats til børn med moderat overvægt. Indsatsen er forankret i sundhedsplejen i Børne- og ungdomsforvaltningen. I 2020 er det individrettede tilbud til børn med moderat overvægt blevet revideret, og sundhedsplejerskerne i de fem overvægtsteams (et team i hvert område) har deltaget i kompetenceudvikling. Implementeringen af den nye indsats er pga. Covid-19 udskudt til oktober 2020.

I skoleåret 2019/2020 har sundhedsplejen haft minimum én kontakt med 107 børn med svær overvægt og 317 børn med moderat overvægt. Disse tal skal ses i sammenhæng med, at indsatsen til børn med svær overvægt (motivation til tilbud i Center for Børn og unges Sundhed) udfases og overgår til Center for Børn og Unges Sundhed samt at sundhedsplejen pga. Covid-19 kun har set få skolebørn i foråret.

Covid-19 situationen har i høj grad påvirket skolerne og muligheder for nyudvikling på nuværende tidspunkt. Indsatsen vedrørende strukturelle forebyggende indsatser på skoler udsættes derfor til skoleåret 2021/2022.

- 3) Sund mad til familier i udsatte boligområder  
 Projektet er forankret i Sundheds- og Omsorgsforvaltningen og har eksisteret siden 1. januar 2019. Formålet med projektet er at hjælpe familier i udsatte boligområder med at få bedre madvaner med fokus på

sund og bæredygtig mad. Måltallene for 2019-2020 er 104 deltagere til madkurserne og ca. 240 gæster til fællesspisning. Måltallene for madkurserne kaldet 'Familiekøkkenet' nås, idet der siden projektstart er rekrutteret 50 familier svarende til 100 deltagere (1 forældre og 1 barn) til fysiske madkurser, og i resten af 2020 forventes at nå 90 familier svarende til med 180 deltagere (1 forældre og 1 barn) via en digital løsning pga. Covid-19. I forbindelse med madkurset Familiekøkkenet er der udviklet et opskriftshæfte. Opskrifterne er udviklet med trin-for-trin-illustrationer i samarbejde med familier, der har deltaget på kurset.

Der er afholdt fællesspisning for 140 deltagere, men måltallet for fællesspisning nås ikke, hvilket skyldes både Covid-19-restriktioner og at fællesspisningen har vist sig at være for uoverskuelig for målgruppen. Derfor er fællesspisningen ændret til et mindre format i form af gæstespisning, hvor hver familie kan invitere en eller to gæster.

Sundheds- og Omsorgsforvaltningen har udarbejdet en midtvejsevaluering, som tager udgangspunkt i erfaringerne fra to udsatte boligområder, Mjølnerparken og Lundtoftegade. Overordnet viser midtvejsevalueringen, at projektet har motiveret barn og forælder til oftere at gå i køkkenet sammen derhjemme, styrket relationen imellem forældre og barn og beboere i de involverede almene boliger og motiveret flere til at spise nye og sundere retter.

Grundet Covid-restriktionerne er der afprøvet en digital løsning, hvor familierne har fået udleveret måltidskasser og tilsendt et undervisningslink. Med denne løsning er det lykkedes at nå de primære mål for indsatsen. Den digitale løsning giver mulighed for at nå ud til flere familier og til flere udsatte boligområder. Det vurderes ikke, at den digitale løsning fremover skal være en erstatning for de fysiske madkurser, men kan anvendes som et supplement til fastholdelse af familierne i at lave mad derhjemme med deres børn.

I 2021 vil Sundheds- og Omsorgsforvaltningen i samarbejde med Børne- og Ungdomsforvaltningen og Kultur- og Fritidsforvaltningen udvikle projektet ved at målrette arbejdet med madkurserne, så det bliver til en fritidsaktivitet, og dermed kan flere børn i Københavns Kommune få gavn af tilbuddet. Med afsæt i madkurset vil der indledes en dialog med Børne- og Ungdomsforvaltningen om afdækning af ønsker og behov ift. udvikling af et eventuelt undervisningsmateriale til skolerne til faget hjemkundskab. Projektet fortsætter i Lundtoftegade og vil derudover udvides til 2-3 nye boligområder fx Bispeparken.

## **Bevægelse**

### 4) Børn og Bevægelse

Børn og Bevægelse er forankret i Børne- og Ungdomsforvaltningen og handler om at styrke tidlig opsporing og tidlig indsats i forhold til børn,

der er motorisk udfordrede. Indsatsen er med til at skabe forudsætninger for, at flere københavnske børn udvikler sig motorisk aldersvarende, er i kropslig trivsel og er læringsparate ved skolestart. Indsatsen foregår i områderne Vanløse/Brønshøj og Nørrebro/Bispebjerg, idet der her er den største andel af børn med motoriske udfordringer.

Med indsatsen er der fokus på at sikre forankring af bevægelsesfagligheden i den enkelte institution. I indsatsen kompetenceudvikles pædagoger og supportpersonalet, så bevægelsesfagligheden afspejles i den pædagogiske praksis i hverdagen, og dermed kommer det alle institutionernes børn til gode. Der har vist sig gode erfaringer med at kompetenceudvikle helt tæt på den pædagogiske hverdag.

Børn og Bevægelse er foreløbigt i berøring med næsten halvdelen af klynger og netværk i målgruppen for indsatsen- dels allerede opstartede indsatser i 2020 og dels planlagte forløb til gennemførelse i 2021. Dertil er der givet bevægelsesfaglig support til dagtilbud i de to områder, når de har efterspurgt rådgivning om konkrete børn eller børnegrupper eller hvor supporten proaktivt har vurderet, at institutionen vil få glæde af en bevægelsesfaglig support.

I forbindelse med Covid-19 har Børne- og Ungdomsforvaltningen måtte sætte dele af indsatsen i bero under nedlukningen og genåbningen før sommerferien, men har så vidt muligt tilpasset indsatsen og udviklet "coronavenlige" forløb med bevægelseslege samt legekasser til de deltagende institutioner. Dette har muliggjort et fortsat bevægelsesfagligt fokus i de deltagende institutioner og sikret kompetenceudvikling tæt på praksis.

Som en del af Børne og Bevægelse er sundhedsplejerskernes motoriske screening af børn ved indskolingsundersøgelsen kvalificeret og genimplementeret i 2019, og dertil er der udviklet en intern uddannelse for sundhedsplejersker inden for motorisk udvikling og sansemotorik. Uddannelsen afholdes første gang i sidste halvår af 2020.

### **Alkohol- og festkultur**

#### 5) En Teenager i Familien

En Teenager i Familien er forankret i Sundheds- og Omsorgsforvaltningen. Formålet med indsatsen er at fremme en åben og positiv dialog om alkohol, fester og ungdomsliv mellem teenagere og deres forældre, og indsatsen henvender sig til elever og deres forældre i 7. og 8. klasse. Der er på nuværende tidspunkt gennemført og planlagt 120 forløb i 2020, hvilket er mindre end i 2019. Dette skyldes, at man

pga. Covid-19 har været nødsaget til at udskyde nogle af forårets planlagte arrangementer til efteråret 2020/foråret 2021.

Indsatsen bygger på en evidensbaseret metode til at forebygge risikoadfærd hos børn og unge, og der har indtil marts 2020, været en stigende efterspørgsel på indsatsen. Til trods for at covid-19 har fyldt meget for folkeskolerne siden marts, er det alligevel lykkedes at få gennemført en del arrangementer.

Sundheds- og Omsorgsforvaltningen forventer at gennemføre omkring 100 arrangementer i 2020. Der er indtil nu afholdt 64 arrangementer og planlagt ca. 30. Det forventes, at de planlagte arrangementer bliver afholdt, da det ifølge de gældende retningslinjer fortsat er muligt at afholde aktiviteter med et fagligt, styringsmæssigt eller administrativt formål, herunder forældremøder. Til sammenligning blev der i 2019 afholdt 150 forløb.

Fra oktober 2019 – marts 2020 har Sundheds- og Omsorgsforvaltningen gennemført en kvantitativ evaluering af indsatsen, som viste en overordnet tilfredshed med indsatsen:

- 88 % af forældrene vurderer, at de har fået mere viden om unges alkohol- og festkultur.
- 90 % af forældrene svarer, at de har fået konkrete værktøjer til at lave aftaler og at sætte grænser.
- 95 % af forældrene svarer, at det var relevant for dem at deltage.
- 79 % af eleverne tilkendegiver, at de har fået mere viden om unge og alkohol, sociale overdrivelser og flertalsmisforståelser.

### **En god start på forældreskabet**

#### 6) Temaeftermiddage til spæd- og småbørnsfamilier

Puljen til pilotprojekter målrettet spæd- og småbørnsfamilier er i perioden 2019-2020 udmøntet i et tilbud om temaeftermiddage til københavnske småbørnsfamilier. Tilbuddet er forankret i Center for Børn og Unges Sundhed under Sundheds- og Omsorgsforvaltningen.

Temaeftermiddagene henvender sig særligt til ressourcestærke familier og supplerer sundhedsplejens eksisterende tilbud. På temaeftermiddagene er fokus på emner om børns sundhed og trivsel i de første leveår og fælles forældreskab i den første tid, som småbørnsfamilie.

Der har været afholdt 11 temaeftermiddage i 2019 og 4 i 2020. Temaeftermiddage i foråret blev aflyst ifm. nedlukningen pga. Covid-19, og Sundheds- og Omsorgsforvaltningen har ikke afholdt flere temaeftermiddage i 2020, da det har været vanskeligt at rekruttere det ønskede antal familier til tilbuddet.

Sundheds- og Omsorgsforvaltningen samt Børne- og Ungdomsforvaltningen vurderer, at indsatsen skal ophøre med udgangen af 2020. Der er ikke kommet tilstrækkeligt med familier til tilbuddet.

## **Sundhedsdata**

### 7) Monitorering af børn og unges sundhed

Formålet med initiativet er at sikre relevant og systematiske data om børn og unges trivsel og sundhed i Københavns Kommune. Initiativet er forankret i Børne- og Ungdomsforvaltningen.

Børne- og Ungdomsforvaltningen har et særligt fokus på tidlig indsats, da forskning viser, at jo tidligere børn og familier i udsatte positioner opspores og får hjælp, des større potentiale og chancelighed får det enkelte barn. Heri har sundhedsplejen en vigtig rolle, og data registreret af sundhedsplejen bruges aktivt som led i opsporing og udvikling af tiltag til sårbare familier. Børne- og Ungdomsforvaltningen udarbejder et årligt sundhedsdataark på baggrund af data fra sundhedsplejens journalsystem og data fra tandplejen.

I sundhedsplejen anvendes BørnUngLiv.dk ved den individuelle udskolingssamtale. Formålet er blandt andet at få dialog om 8. klasseelevers forbrug af rusmidler samt data herpå. Derudover er den nationale trivselsmåling obligatorisk i folkeskolen. Den foretages årligt og anvendes på alle klassetrin. I den nationale trivselsmåling spørges bl.a. til, om eleverne er glade for deres skole, om de føler sig ensomme og om de bliver mobbet.

Børne- og Ungdomsforvaltningen har måtte allokere mange ressourcer til Covid-19 på sundhedsområdet og forelægger derfor kun udvalgte sundhedsdata fra skoleområdet (se bilag 2). Småbørnsdata vil blive forelagt Sundheds- og Omsorgsudvalget samt Børne- og Ungdomsudvalget i foråret 2021.

I overførselssagen 2019/2020 samt i budgetaftalen for 2021 er der afsat midler til at gennemføre en Børnesundhedsprofil.

Børnesundhedsprofilen skal give viden om københavnske skolebørns sundhed, bevægelse, fritidsaktiviteter og trivsel. Undersøgelsen skal gennemføres som en spørgeskemaundersøgelse i skoletiden og omfatter elever i 3., 6., og 9. klasse på de københavnske folkeskoler, specialskolerne, og tilbydes frivilligt til privat- og friskolerne. Data fra Børnesundhedsprofilen skal stilles rådighed og deles på tværs af alle relevante forvaltninger i Københavns Kommune.

Børnesundhedsprofilen bliver til i et samarbejde mellem Sundheds- og Omsorgsforvaltningen, Børne- og Ungdomsforvaltningen og Kultur- og Fritidsforvaltningen og gennemføres første gang i 2021.